

Kvittering på innsendt svar på Høring - NOU 2023: 29 Abort i Norge - Ny lov og bedre tjenester

Saksnummer: 24/1214

Sak: Høring - NOU 2023: 29 Abort i Norge - Ny lov og bedre tjenester

Levert: 22.03.2024 16:26

Svarstype: Med merknader

Jeg svarte som: Annen frivillig organisasjon

Avsender: Sex og Politikk

Kontaktperson: Kjersti Augland

Kontakt e-post: kjersti@sexogpolitikk.no

Sex og Politikks høringsuttalelse til NOU 2023:29 Abort i Norge - Ny lov og bedre tjenester

Sex og Politikk takker for muligheten til å komme med innspill til utredningen om ny abortlov og bedre aborttjenester i Norge. Sex og Politikk er en ideell og partipolitisk uavhengig medlemsorganisasjon som jobber for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter i Norge og globalt. Foreningen er det norske medlemmet i International Planned Parenthood Federation (IPPF) og har søskenorganisasjoner i mer enn 120 land som jobber for seksuelle og reproduktive rettigheter.

Vi ønsker også å takke for det grundige arbeidet som abortutvalget har gjort med NOU 2023:29. Rapporten fremhever både rettighets- og tjenesteperspektivet som et grunnlag for lovens rolle i å sikre tilgang til trygge og lovlige aborttjenester. Samtidig understreker den at dagens lov er utdatert og bygger på et foreldet kvinnesyn. Sex og Politikk er enig i denne konklusjonen og støtter behovet for en lov som samsvarer med menneskerettighetene, kunnskap og praksis anno 2024.

Til tross for denne dokumentasjonen fremmer NOUen et forslag til ny lov som ikke er i harmoni med annen norsk lovgivning, slik som pasient- og brukerrettighetsloven, menneskerettighetsloven og vergemålsloven. Særlig gjelder dette forslaget om å videreføre abortnemnder, tvungen veiledning ved fosterreduksjon og henvisning til fosterets verdi i foreslåtte paragraf 1. Når det gjelder menneskerettighetene har FNs komité som overvåker kvinners menneskerettigheter (CEDAW) bedt norske myndigheter å sikre at loven respekterer kvinners autonomi og vurdere fjerning av abortnemndene[1].

Lovforslaget er heller ikke i tråd med Verdens Helseorganisasjons kunnskaps- og empiribaserte anbefalinger om å fjerne nemnder og restriksjoner for den gravides fulle selvbestemmelse. Dette underbygges også av forskningsrapporten som abortutvalget selv bestilte, «Kvinnens erfaringer med abortnemnder». Rapporten peker på at nemndene påfører ekstra belastning og marginaliserer sårbare kvinner, begrenser rommet for tvil og dialog og den stiller spørsmål ved ressursbruken knyttet til nemndsmøtene. Det synes mer hensiktsmessig å bruke ressurser på å bedre veiledning og oppfølging.

Å utvide retten til selvbestemt abort til uke 18, slik NOUen foreslår, er således et skritt i riktig retning, men vil ikke sikre den gravides menneskerettigheter.

Vi vil videre kommentere selve lovforslaget.

§ 1 Lovens formål

Sex og Politikk mener forslaget om at "Loven skal sikre gravide muligheter til å gjøre selvstendige beslutninger om egen kropp og eget privatliv" er et godt formål i tråd med menneskerettighetene, annen lovgivning og WHO sine anbefalinger. Videre foreslås setningen: "Samtidig skal loven sikre respekten for det ufødte liv". Dette er motstridende til første del av paragrafen og den gravides selvstendige beslutninger. Sex og Politikk kan ikke se at det er lovens oppgave å sikre respekt for det ufødte liv, da dette er et samvittighetsspørsmål som ikke kan lovfestes. Dette vil også kunne bidra til å påføre skyld og skam på den gravide som står i beslutningen.

§ 4 Rett til abort og § 5 Adgang til abort etter utgangen av 18. svangerskapsuke

I tråd med menneskerettighetene og WHO sine anbefalinger mener Sex og Politikk at loven ikke bør begrense tilgangen til selvbestemt abort og at nemndene bør fjernes, slik nevnt tidligere i innspillet.

§ 7 Rett til informasjon, veiledning og oppfølging

Sex og Politikk er i tvil om rett til veiledning og informasjon bør inn i en abortlov. For det første mener vi slik rett allerede er dekket i annen helselovgivning. For det andre mener vi at dersom det skal lovfestes, bør det være for alle som er i, eller nylig har vært i, en vanskelig situasjon som gravide, enten de har søkt abort eller ikke, og enten de har tatt abort eller ikke. Ved å lovfeste rett til veiledning og støtte til de som har tatt abort, indikeres det at abort er et problem. Vi mener at abort er løsningen på problemet som en uønsket eller umulig graviditet er. De som trekker abortsøknaden, kan ha behov for oppfølging. I særlig grad kan de som har fått avslag på søknad om abort, en gruppe vi i dag ikke har noen kunnskap om, ha behov for støtte.

§ 11 Informasjon og veiledning (Helsetjenestens plikter)

Må endres tilsvarende med forslaget i §7.

§ 12 Tilbud om abort

Plikten til å tilby aborttjenester bør ikke begrenses til spesialisthelsetjenesten, også kommunehelsetjenesten må ha slik plikt. Plikten bør heller ikke bindes til helseforetaksmodellen, som kan endre seg over tid.

§13 Helsepersonells reservasjonsrett

Loven må presisere at plikten til å tilby aborttjenester også må gjelde dersom helsepersonell reserverer seg, og at tjenesten må organiseres slik at aborttjenester er tilgjengelige til enhver tid.

§14 Gratis helsehjelp

Sex og Politikk støtter forslaget om en inkludering av at abort skal være gratis, og å sørge for at alle som oppholder seg i landet har gratis tilgang.

§15 Adgang til fosterantallsreduksjon

Sex og Politikk er ikke enig i at fosterantallsreduksjon skal behandles annerledes enn abort med hensyn til selvbestemmelse, og støtter ikke lovforslaget om plikt til å søke en abortnemnd samt få obligatorisk veiledning. Dette bør reguleres på samme måte som abort og den til enhver tid medisinske teknologiens begrensninger/muligheter. Veiledning bør alltid være frivillig, også i disse tilfellene.

Kap 5 Vedtaksmyndigheter og kap 6 Nasjonal klagenemnd

Vi viser til våre kommentarer innledningsvis samt under § 4 og § 5 om at loven ikke bør begrense tilgangen til selvbestemt abort og at nemndene bør fjernes i tråd med menneskerettighetene og WHO sine råd.

[1] Anbefalinger til Norges 10. periodiske rapport CEDAW/C/NOR/CO/10

Høringsuttalelse Sex og Politikk NOU 2023 29 Abort i Norge - Ny lov og bedre tjenester.pdf (185.54 KB)

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.